

ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ເຂດນ້ຳຖ້ວມແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ໃນແຂວງສຽງມຽນ, ປະເທດກຳປູເຈັຍ

ຈຸດປະສົງ

ການສຶກສາຕາມກຣະນິ ໃນຄັ້ງນີ້ ຈະຄົ້ນຫາວ່າ ວິທີການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານ ຈະຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຂອງວຽກງານການພັດທະນາແບບບໍ່ຍືນຍານ ເຊັ່ນ: ການຫາປາແລະທຳລາຍປ່າໄມ້ແບບຜິດກົດໝາຍ ໃນເຂດທະເລສາບ Tonle Sap ປະເທດກຳປູເຈັຍ ໄດ້ຄືແນວໃດ. ການສຶກສາຈະໄດ້ລົງເລິກຄົ້ນຫາຄວາມຈຳເປັນຂອງການເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ໃນຂະບວນການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອນຳທາງປະກອບເຂົ້າໃນ ການສ້າງແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍານ. ໂດຍສະເພາະ, ການສຶກສາຈະໄດ້ສຸມຄວາມຕັ້ງໃຈໃສ່ ຄົ້ນຫາບັນດາກິນໄກຕ່າງໆ ທີ່ມີຢູ່ໃນລະດັບຊຸມຊົນ ອັນເປັນທີ່ເອື້ອອຳນວຍແກ່ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແບບຍືນຍານ ທີ່ທາງລັດຖະບານສາມາດນຳເອົາໄປຊຸກຍູ້ ການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໄດ້.

- ຫົວຂໍ້ຂອງການເຝິກອົບຮົມ ETP:**
- ▶ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ຈິດສຳນຶກຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
 - ▶ ວິທະຍາສາດສິ່ງແວດລ້ອມໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ
 - ▶ ການລົບກວນຕໍ່ລະບົບນິເວດໃນນ້ຳໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ
 - ▶ ແນວຄວາມຄິດແລະຜົນປະໂຫຍດຂອງ IREM
 - ▶ ການພັດທະນາ IREM ທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ
 - ▶ ບັນດາເຄື່ອງມືພາກປະຕິບັດຂອງ IREM

ປະເດັນ

ປະເດັນສະເພາະທີ່ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນໃນການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ມີຄື:

1. ການຊຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບເກີນສ່ວນ ທີ່ມັກຈະເກີດມີຂຶ້ນໃນສະພາບທີ່ປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ໄດ້ງ່າຍ
2. ການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ສົນໃຈຕ່າງໆ ມີຄວາມສຳຄັນອັນເປັນພື້ນຖານໃນການຄຸ້ມຄອງແບບປະສົມປະສານ, ໂດຍສະເພາະ ໃນການກຳນົດບັນດາກິນໄກ ເພື່ອແກ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ
3. ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນຢ່າງຈິງຈັງ ເປັນເງື່ອນໄຂຈຳເປັນ ທີ່ເຮັດໃຫ້ແບບແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໄດ້ຮັບປະສິດທິຜົນສູງ
4. ການຮ່ວມມືກັນຢ່າງໄກ້ຊິດລະຫວ່າງ ອົງກອນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະນັກວິທະຍາສາດ, ແລະຊາວບ້ານ ເປັນສິ່ງສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາວິທີການຄຸ້ມຄອງອັນດີເລີດ

ວັດຖຸປະສົງຂອງການຮຽນຮູ້

ພາຍຫຼັງສຳເຫຼັດການສຶກສາຕາມກຣະນິສິກສາໃນຄັ້ງນີ້ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຝິກອົບຮົມຈະສາມາດ:

- ກຳນົດໄດ້ເຖິງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃນເຂດປ່າໄມ້ທີ່ຖືກນ້ຳຖ້ວມ ໃນທະນອນດັດ (Thnol Dach) ແລະສາມາດສົນທະນາກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຂອງມະນຸດ ໃນເຂດດັ່ງກ່າວ.

- ໃຫ້ຕົວຢ່າງກ່ຽວກັບສິ່ງນາບຊູ່ຕ່າງໆທີ່ມີຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຊັບພະຍາກອນ ໃນເຂດ ທະນອນດັດ ລວມທັງ ຜົນກະທົບທາງກົງແລະທາງອ້ອມຈາກກິດຈະກຳຂອງມະນຸດນຳດ້ວຍ
- ກຳນົດພາກສ່ວນທີ່ຄວນຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າໄມ້ທີ່ຖືກນຳ້ຖ້ວມ ໃນເຂດ ທະນອນດັດ ແລະ ສາມາດກຳນົດ ຂີ້ຂັດແຍ່ງຂອງຄວາມສົນໃຈໃນປະຈຸບັນ ແລະອະນາຄົດຂອງບັນດາຜູ້ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທັງຫຼາຍ
- ອະທິບາຍແບບແຜນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດຳເນີນຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ແລະບັນດາອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ/ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບສຳຫຼັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ
- ສົນທະນາກ່ຽວກັບບັນດາວັດຖຸປະສົງຂອງໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊຸມຊົນໃນເຂດ ທະນອນດັກ (Thnorl Dach) ແລະຊອກຮູ້ວ່າບັນດາຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຮັບຜົນຫຼັບ
- ໃຫ້ຕົວຢ່າງ ຄຸນຄ່າທາງດ້ານສັງຄົມແລະວັດທະນາທຳ ຂອງແບບແຜນການຄຸ້ມຄອງຊຸມຊົນທີ່ຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ.
- ກຳນົດຈຸດດີ ແລະຈຸດບົກພ່ອງຂອງການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ສັງລວມໂຄງການໂດຍຫຍໍ້

ບົດແນະນຳແລະຄວາມເປັນມາ

ແຂວງສຽງມຽນ (Siem Reap) ຕັ້ງຢູ່ພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອ ຂອງປະເທດກຳປູເຈັຍ, ຫ່າງຈາກກຸງ ພະນົມເປັນ ປະມານ 320 ກມ. ແຂວງນີ້ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 10.299 ກມ² ແລະມີປະຊາກອນທັງໝົດຈຳນວນ 695.485 ຄົນ, ປະກອບດ້ວຍ 127.086 ຄອບຄົວ, ແຈກຈາຍຢູ່ໃນ 14 ຕົວເມືອງ, 108 ຕາແສງ ແລະ 923 ບ້ານ. ສາຍແດນທາງດ້ານໄຕ້ຂອງແຂວງດັ່ງກ່າວ ຕິດກັບ ທະເລສາບ (Tonle Sap), ທາງດ້ານຕາເວັນອອກຕິດກັບ ແຂວງກຳປົງທົມ (Kampong Thom), ທາງດ້ານຕາເວັນຕົກ ຕິດກັບ ແຂວງ ບັນເທ ມຽນເຈ (Banthey Meanchey) ແລະ ດ້ານທິດເໜືອຕິດກັບ ປະເທດໄທ. ໃນແຂວງສຽງມຽນໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ ສາມເຂດພູມສັນຖານທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂດພູດອຍ, ຕັ້ງຢູ່ດ້ານເໜືອຂອງເສັ້ນທາງຫລວງເລກທີ 6;
2. ເຂດທົງພຽງ, ຕັ້ງຢູ່ທາງດ້ານໄຕ້ຂອງເສັ້ນທາງຫລວງເລກທີ 6; ແລະ
3. ເຂດແຄມນ້ຳ ເລາະຕາມແຄມທະເລສາບ (Tonle Sap) ທີ່ເປັນເຂດນ້ຳຖ້ວມທຸກໆປີ ໃນເມື່ອນ້ຳໃຫຼເຂົ້າທະເລສາບຢູ່ກັບ, ສິ່ງຜົນໃຫ້ໜ້ານ້ຳໃນທະເລສາບນັ້ນ ກວ້າງອອກ 5 ເທົ່າຕົວ.

ແຂວງສຽງມຽນ (Siem Reap) ເປັນທີ່ຮູ້ກັນດີ ໃນນາມຂອງສິ່ງມະຫັດສະຈັນທາງດ້ານວັດທະນາທຳ ຫຼາຍຢ່າງທີ່ມີຢູ່ໃນອັງກິດ ອັນເປັນສິ່ງດຶງດູດນັກທ່ອງທ່ຽວໄດ້ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ, ຫັດສະນີຍະພາບ ຂອງ ພູພະນົມກູເລັມ (Phnom Kulen) ຫຼື ພູ ກູເລັນ (Kulen), ບ້ານພູນ້ຳແຫ່ງທະເລສາບ ແລະຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ເຂດນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ຖິ່ນອາສັຍທາງນ້ຳຫຼາຍແຫ່ງ ອ້ອມຮອບແຄມທະເລສາບ ອັນເປັນທີ່ເພິ່ງພາອາສັຍຂອງປາ ແລະນົກນາໆຊະນິດ.

ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງແຂວງສຽງມຽນ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ມາເປັນເວລາຍາວນານພໍສົມຄວນ ໂດຍປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະຄົນຂ້າງນອກ ແບບບໍ່ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຄວາມຍືນຍົງຂອງການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນຮູບແບບອື່ນໆ. ການກະທຳແບບບໍ່ຍືນຍົງນີ້ ສັງເກດເຫັນວ່າ ສ່ວນໜຶ່ງເກີດມາຈາກການອະນຸຍາດໃຫ້ປະຊາຊົນ

ເຂົ້າໄປນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນໄດ້ແບບເປີດກ້ວາງ ໂດຍເຂົ້າໃຈວ່າຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ເປັນຂອງສ່ວນລວມ ແລະ ເປັນຂອງບ້ານອື່ນໆທີ່ຢູ່ໄກໄກຮຸ່ງເຮຸ່ນ. ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢ່າງເກີນເຫດນີ້ ສ່ວນໜຶ່ງມີຢູ່ເຂດ ຕອນໃຕ້ຂອງແຂວງຊຽມຮຽບ ໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມອ້ອມຮອບທະເລສາບ. ຖ້າວ່າອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ບໍ່ມີຄວາມພະຍາຍາມຊອກຫາລະບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີກວ່ານີ້ມາຄຸ້ມຄອງ, ປາ, ເຂດດິນທາມ, ແລະຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມ ອ້ອມທະເລສາບນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນແບບບໍ່ຍືນຍົງນີ້ ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວໄປເລື້ອຍໆ.

ຮູບແບບການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແບບບໍ່ຍືນຍານຂອງຊາວບ້ານໃນເຂດທະເລສາບ

ຕົວຢ່າງຂອງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນກະສິກຳ, ປະມົງ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນເຂດປ່ານ້ຳຖ້ວມ ແຄມທະເລສາບ ແບບບໍ່ຍືນຍົງ ມີລັກສະນະດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ການກະສິກຳ

ຍ້ອນການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວຂອງປະຊາຊົນ ແລະລະດັບລາຍຮັບຕ່ຳ ພາຍໃນແຂວງຊຽມຮຽບ, ເປັນເຫດ ໃຫ້ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຜະລິດເຂົ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດ ບໍ່ພຽງພໍກັບການຕອບສະ ໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນຈຶ່ງເຂົ້າໄປຖາກຖາງເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ ເຂດນ້ຳຖ້ວມເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄຮ່ ຫຼືແລະ ຖົ່ວຂຽວ. ມາເຖິງປະຈຸບັນນີ້, ປ່າໄມ້ໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມ ຕາມແຄມທະເລສາບ ທາງຕອນໃຕ້ ໄດ້ຖືກຫັນປ່ຽນໄປເປັນເນື້ອທີ່ ສຳຫຼັບປູກເຂົ້າໄຮ່ໄປແລ້ວ ປະມານ 400 ເຮັກຕາ. ເຖິງທຸກວັນນີ້ ກໍຍັງບໍ່ທັນມີລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ມາສະກັດກັ້ນການບຸກລຸກເຂົ້າໄປທຳການຜະລິດກະສິກຳ ໃນເຂດປ່ານ້ຳຖ້ວມນີ້ ແຕ່ຢ່າງໃດ.

ການປະມົງ

ຫຼັກຖານອັນເດັ່ນຂັດຈາກຊາວປະມົງທ້ອງຖິ່ນ ໃນບ້ານ ແປຣກ ສຣາມວດ (Prek Sramoach) ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະ ລິມານປາທີ່ຈັບໄດ້ ມີຈຳນວນຫລຸດນ້ອຍຖອຍລົງ ຈາກ 10 ກກ ຫຼຸດລົງເຖິງ 3 ກກ ຕໍ່ມື້ ໃນຊ່ວງເວລາ 2 ປີ ຜ່ານມາ. ການຫຼຸດລົງທາງດ້ານປະລິມານການຈັບປານີ້ ມີຜົນມາຈາກການນຳໃຊ້ຮູບແບບການຈັບປາແບບຜິດກົດ ໝາຍຂອງຊາວປະມົງ (ເຊັ່ນ: ຈັບປາໃນລະດູປາວາງໄຂ່, ການຈັບປາດ້ວຍກະແສໄຟຟ້າ, ໃຊ້ມອງກວດຂະໜາດ ໃຫຍ່) ແລະ ຍ້ອນການທຳລາຍໂຄງສ້າງຂອງປ່າໄມ້ເຂດນ້ຳຖ້ວມ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນຖິ່ນອາສັຍ, ວາງໄຂ່ ແລະ ລ້ຽງ ລູກຂອງປາ.

ເຖິງວ່າລະບົບການຄຸ້ມຄອງໃນປະຈຸບັນ ຈະອະນຸຍາດໃຫ້ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນດຳເນີນການປັບໃໝໃສ່ໂທດ (ເຊັ່ນ: ປັບໃໝເງິນແລະນຳໃຊ້ເປັນເງິນລວມຂອງບ້ານ) ສຳຫຼັບການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງມືຈັບປາແບບຕ້ອງຫ້າມ ແລະ ຈັບປາ ໃນລະດູປິດໜ້ານ້ຳ. ແຕ່ຍ້ອນຂາດການເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດລະບຽບການອັນເຂັ້ມງວດ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນ ການແບບບໍ່ຍືນຍົງນີ້ ເກີດມີຢູ່ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

ປ່າໄມ້

ລະດັບຂອງການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອການສົ່ງອອກ ແລະການນໍາໃຊ້ພາຍໃນ ບໍ່ໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາວ່າ ມີຄວາມຍືນຍົງຫຼືບໍ່. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຖ້າລວມທັງກໍຣະມີ ການທໍາລາຍປ່າໄມ້ເຂດນໍ້າຖ້ວມ ເພື່ອທໍາການຜະລິດກະສິກໍາ ໃນບໍລິເວນອ້ອມຮອບທະເລສາບແລ້ວ, ພວກເຂົາເຈົ້າ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້ໃນບໍລິເວນນີ້ຫຼຸດລົງຢ່າງຮ້າຍແຮງ. ເຖິງວ່າຈະມີການຂຸດຄົ້ນໄມ້ແບບຜິດກົດໝາຍເກີດມີຢູ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ແຕ່ຕາມຫຼັກການແລ້ວ, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ. ແຕ່ບໍ່ມີໃຜເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບການຄຸ້ມຄອງ ແລະກວດກາ ການເກັບກູ້ໄມ້ຟື້ນ ແລະຕັດໄມ້ເພື່ອໃຊ້ສອຍພາຍໃນຄົວເຮືອນ ແຕ່ຢ່າງໃດ.

ຕົວຢ່າງຂອງແບບແຜນຂອງການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງໃນເຂດທະເລສາບ

ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແບບບໍ່ຍືນຍົງ ໃນເຂດທະເລສາບນີ້, ອົງກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານກໍາປູເຈັງ ໂດຍສົມທົບກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນ, ແລະອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານໄດ້ພະຍາຍາມ ສົ່ງເສີມ ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ເພື່ອປ່ຽນແທນ ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ອັນເກົ່າ. ຢູ່ໃນພາກນີ້ ພວກເຮົາຈະໄດ້ເວົ້າກ່ຽວກັບ ບັນດາວຽກງານທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໂຄງການປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ ໃນເຂດ ທະນອນດັດ.

ເຂດທະນອນດັດ ຕັ້ງຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງແຂວງສຽງຮຽງ ໃນເມືອງ ໂຊນິກຸມ (Sonikum) ທີ່ລວມມີ 5 ໝູ່ບ້ານ ຄື: ຕຣາວກຽດ (Trav Kiet), ແປຣກ ຊຣໍ ມຸດ (Prek Srer Mouch), ທະນໍດັດ (Thnor Dach), ກຸກ ຣຸດເຊ (Kuk Russey) ແລະ ຊຣໍມໍທົມ (Srer Mor Thom) (ສະແດງໃນຮູບທີ 1). ເນື້ອທີ່ຂອງເຂດ ທະນອນດັດ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 2.660 ຮຕ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ:

- ເນື້ອທີ່ຜະລິດເຂົ້າໄຮ່ (417 ຮຕ);
- ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ຖືກນໍາຖ້ວມ (830 ຮຕ);
- ເນື້ອທີ່ໜອງ ແປຣກ ຊຣໍ ມຸດ (500 ຮຕ);
- ເນື້ອທີ່ປົກຄຸມດ້ວຍໃບບົວ (125 ຮຕ); ແລະ
- ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ (789 ຮຕ).

ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ໂດຍປະຊາຊົນໃນເຂດ ທະນໍດັດ ໄດ້ລິເລີ່ມຂຶ້ນໂດຍ ອົງການອາຫານແລະການກະເສດໂລກ (FAO). ຈາກການສຶກສາບັນຫາຂອງໂຄງການ ກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດແບບຍືນຍົງ ແລະ ການອະນຸລັກ ແລະ ພື້ນຟູເນື້ອທີ່ປ່າທີ່ຖືກນໍາຖ້ວມ ອ້ອມຮອບທະເລສາບ ສາມາດເຫັນໄດ້ບັນຫາຫຼັກສອງຢ່າງດັ່ງນີ້: (1) ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດຖືກທໍາລາຍ ມີສາຍເຫດເນື້ອງມາຈາກປະຊາຊົນທີ່ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ ບໍ່ເຂົ້າໃຈວ່າຈະຈັດສັນຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນຄືແນວໃດ ແລະ (2) ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນບໍ່ມີຄວາມຕື່ນຕົວສູງ ຍ້ອນວ່າເຂົາເຈົ້າບໍ່ຮູ້ສຶກວ່າຕົນເອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ ແລະ ບໍ່ເຄີຍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຕັດສິນໃຈ ໃນການຈັດສັນ ແລະຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວນັ້ນເລີຍ. ຕົວຢ່າງ: ເຖິງວ່າປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການປັບໃໝສໍາຫຼັບການຈັບປາແບບຜິດກົດໝາຍກໍຕາມ, ແຕ່ພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ເຄີຍໄດ້ຮັບການຊີ້ແຈງໃຫ້ຮູ້ ກ່ຽວກັບກິດຈະກໍາແລະລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນເລີຍ. ການສະສົມບັນຫາທີ່ເກີດຈາກການຂາດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ກາຍເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນບ້ານໄກ້ຄຽງ ເຊິ່ງເປັນຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ເຂົ້າມານໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ໃນ

ເຂດນ້ຳຖ້ວມໄດ້ຢ່າງເສລີ. ນອກຈາກນັ້ນ, ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນຍັງຖືກກົດກັນດ້ວຍຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງໜ້າທີ່ຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແລະບໍ່ຮູ້ວ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເຫຼົ່ານີ້ຕອບຮັບຄວາມກົດດັນຈາກກິດຈະກຳຂອງມະນຸດຄືແນວໃດ. ເຖິງວ່າຈະມີການດຳເນີນການຄົ້ນຄ້ວາທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ເພື່ອປັບປຸງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນພາຍໃນເຂດທະເລສາບນີ້ແລ້ວກໍຕາມ, ແຕ່ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້, ໂດຍທົ່ວໄປ, ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຜີຍແຜ່ໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນຮັບຮູ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

ບັນດາຂັ້ນຕອນທີ່ໄດ້ດຳເນີນໃນໂຄງການໃນເຂດ ທະນິດ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວໄດ້ອະທິບາຍຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ການນຳໃຊ້ຕົວແບບການຄຸ້ມຄອງໂດຍຊຸມຊົນ

ເພື່ອເປັນຕາໜ່າງງານດ້ານການວິເຄາະບັນຫາ, ໂຄງການ ທະນິດ ໄດ້ນຳໃຊ້ ຂະບວນການສຶກສາແລະປະເມີນຜົນການພັດທະນາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ຕົວແບບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທີ່ນຳມາໃຊ້ນີ້ ເປັນສິ່ງເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງເປັນຜູ້ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນເຂດໂຄງການ ເຂົ້າຮ່ວມໃນຫຼາຍລະດັບ. ສຳຄັນໄປກວ່ານັ້ນ, ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງທີ່ນຳມາໃຊ້ນີ້ ໄດ້ຖືກຮອງຮັບເອົາຈາກອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ: ຕາແສງ, ເຈົ້າເມືອງ, ເຈົ້າແຂວງ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ການສ້າງຕົວແບບການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ມີເປົ້າໝາຍແລະຈຸດປະສົງຫຼັກດັ່ງນີ້: (1) ເພື່ອອະນຸລັກແລະຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນເຂດໂຄງການໂດຍຜ່ານການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ແລະສ້າງຜົນກຳໄລແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດແລະຊຸມຊົນພາກສ່ວນອື່ນ; ແລະ (2) ເພື່ອຮັບປະກັນເຮັດໃຫ້ຜົນກຳໄລທີ່ໄດ້ຈາກໂຄງການ ຕົກໄປເຖິງມືຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ບັນດາຫຼັກການລວມຂອງຕົວແບບການຄຸ້ມຄອງໂດຍຊຸມຊົນທີ່ນຳມາໃຊ້ໃນໂຄງການທະນິດ ມີດັ່ງນີ້:

- ປະຊາຊົນກຳປູເຈັງທຸກຄົນ ທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນ ຫຼື ໃນເຂດໄກ້ຄຽງກັບໂຄງການ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ມີສິດເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນເຂດໂຄງການ;
- ຊຸມຊົນຕ້ອງມີລະບົບການຄຸ້ມຄອງດ້ວຍຄະນະກຳມະການໜຶ່ງທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຈາກຜົນການເລືອກຕັ້ງໂດຍກົງແບບເສລີ ແລະມີຄວາມຍຸຕິທຳ ຈາກຊະນິດຂອງຊຸມຊົນນັ້ນ; ແລະ
- ຊຸມຊົນຕ້ອງໄດ້ສ້າງຂໍ້ກຳນົດແລະລະບຽບການເປັນຂອງຕົນເອງ ທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາໂດຍອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລັດ.

ການອອກລະບຽບການຄຸ້ມຄອງໃໝ່

ຂັ້ນຕອນທຳອິດ ໃນການນຳເອົາລະບຽບການໃໝ່ມາບັງຄັບໃຊ້ໃນເຂດໂຄງການ ໃນເດືອນ ມັງກອນ 1997 ໄດ້ສະເໜີໃຫ້ກະຊວງກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ ຂອງປະເທດກຳປູເຈັງ ຮັບຮອງເອົາ ເຂດທະນິດ ເປັນສະຖານີຄົ້ນຄ້ວາ ເພື່ອດຳເນີນການສາທິດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ໄດ້ດຳເນີນການປະເມີນຜົນຊົນນະບົດແບບເລັ່ງລັດ (RRA) ເພື່ອເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເນື້ອທີ່ໂຄງການ, ສະພາບເສຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະຊາຊົນ ກໍຄືສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ອີງໃສ່ຜົນການສຶກສາດັ່ງກ່າວ ໂຄງການໄດ້ລົງສົມທົບປົກສາຫາລືກັບຊາວບ້ານ, ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະອຳນາດການປົກຄອງອື່ນໆທີ່

ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອກໍານົດວິທີທາງທີ່ດີທີ່ສຸດ ທີ່ຈະນຳເອົາລະບຽບການຄຸ້ມຄອງອັນສອດຄ່ອງກັບວິທີການຄຸ້ມຄອງໂດຍ ຊຸມຊົນ ມານຳໃຊ້.

ພາຍຫຼັງທີ່ທຸກພາກສ່ວນຕົກລົງເປັນເອກະພາບກັນໄດ້ກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການແລ້ວ, ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມສຳ ມະນາຂຶ້ນ ເພື່ອກໍານົດລະບຽບການ, ຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງແຜນທີ່ ແລະສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມກັນ. ບັນດາລະບຽບການດັ່ງກ່າວຈະລວມເອົາຂໍ້ກໍານົດກ່ຽວກັບ ວັດຖຸປະສົງຂອງໂຄງການ, ຂອບເຂດພູມິປະເທດ, ໂຄງສ້າງການຄຸ້ມຄອງ, ພາລະບົດບາດແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ຫຼັກການລວມກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ, ງົບປະມານ ແລະ ມາດຕະການກ່ຽວກັບການປັບໃໝໃສ່ໂທດ. ໃນທີ່ສຸດ ລະບຽບການເຫຼົ່າ ນີ້ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາໂດຍກົມປະມົງ ໃນ ເດືອນ ກໍຣະກົດ 1999.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລະການເຄື່ອນໄຫວຮ່ວມ

ວຽກງານຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ມີການເຄື່ອນໄຫວໃນເຂດທະນັດດ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນ (ເຊັ່ນ: ອົງ ການ FAO ແລະ ລັດຖະບານປະເທດເບັນຊິກ) ລວມມີ: (1) ປູກໄມ້ຄືນ ໃນເຂດປ່າໄມ້ທີ່ຖືກນຳ້ຖ້ວມ; ແລະ ດຳເນີນການສຶກສາກ່ຽວກັບເຄື່ອງມືການຈັບປາ ອັນເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ການຈັບປາບໍ່ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ສ່ວນຂົງເຂດບຸລິມະສິດທີ່ປະຊາຊົນວາງເປົ້າໝາຍການດຳເນີນການໄວ້ໃນອະນາຄົດມີດັ່ງນີ້:

- ຫຼຸດຜ່ອນການຈັບປາແບບຜິດກົດໝາຍ ຜ່ານລະບຽບການຈຳກັດການຈັບປາດ້ວຍກະແສໄຟຟ້າ ແລະການ ຈັບປາໃນລະດູປາໄຂ່;
- ຫຼຸດຜ່ອນການຖາງປ່າໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມ ສຳຫຼັບນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ;
- ຫລຸດຈຳນວນເຕົາເຕົາດິນຈີ່ດ້ວຍໄມ້ຟື້ນ ທີ່ເກັບກູ້ມາຈາກປ່າໄມ້ໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມ; ແລະ
- ໃຫ້ການສຶກສາແກ່ປະຊາຊົນ ແລະສອນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮູ້ເຖິງວິທີການປ້ອງກັນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງ ເຂົາເຈົ້າໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ.

ວິທີການລົງຢັ້ງຢາມພາກສະໜາມ

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການເຝິກອົບຮົມຈະໄປຢັ້ງຢາມ ເຂດທະນັດດ ເພື່ອຮຽນຮູ້ເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບ ການປຸກລະດົມ, ການຮັບເອົາ ແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນໂດຍຊຸມຊົນ. ຜ່ານການຢັ້ງຢາມຊົມ ປ່າໄມ້ເຂດນ້ຳຖ້ວມ ແລະຜ່ານການສຳພາດຕົວແທນຂອງຊຸມຊົນ ເຊື່ອວ່າຈະເປັນການເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈແຈ້ງ ກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນ ອັນເປັນຕາຍຂອງການອະນຸລັກ ແລະຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງໃນ ເຂດທະເລສາບ. ໄລຍະເວລາຂອງການຢັ້ງຢາມເນື້ອທີ່ກໍລະນີສຶກສາ ໃນຄັ້ງນີ້ ໄດ້ຄາດໄວ້ 1 ວັນ.

ໃນການຢັ້ງຢາມໃນຄັ້ງນີ້ ຈະໄດ້ຈັດແບ່ງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອອກເປັນ 2 ກຸ່ມ ເຊິ່ງແຕ່ລະກຸ່ມຈະໄດ້ຮັບການມອບໝາຍ ໃຫ້ດຳເນີນການສຳພາດຕາມເປົ້າໝາຍສະເພາະ ແລະຕາມຄຳຖາມແບບເຈາະຈົງ ຕາມທີ່ໄດ້ສັງລວມໄວ້ໃນຕາ ຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຜູ້ໃຫ້ສໍາພາດ	ຈຸດສຸມຂອງການສໍາພາດ
ຊາວປະມົງທ້ອງຖິ່ນ	<ul style="list-style-type: none"> • ຮູບການໃນການຈັບປາ ເຊັ່ນ: ການຈັບປາດ້ວຍກະແສໄຟຟ້າ ແລະການຈັບປາໃນລະດູເກືອດຫ້າມ • ຜົນສໍາເລັດໃນການຈັບປາ ແລະ ປະລິມານທີ່ຫຼຸດລົງຂອງການຈັບປາ • ມາດຕະການໃນການສະຫງວນຖິ່ນອາສັຍຂອງປາ • ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບໜ້າທີ່ຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ • ຄວາມສາມາດໃນການຈັບປາແບບເສລີ • ລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກການຈັບປາ
ຜູ້ເກັບກູ້ໄມ້ພື້ນແລະຊາວກະສິກອນ	<ul style="list-style-type: none"> • ວຽກງານການເກັບກູ້ໄມ້ພື້ນແລະເນື້ອທີ່ເປົ້າໝາຍໃນການເກັບກູ້ • ຂະໜາດເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ໄດ້ຖືກແຜ່ວຖາງເພື່ອຜະລິດກະສິກໍາ • ລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກການຜະລິດກະສິກໍາ • ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ມີຕໍ່ຖິ່ນອາສັຍຂອງປາ
ນາຍບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> • ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນຕາມປະເພນີ • ລະບອບການຄຸ້ມຄອງທີ່ນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນປະຈຸບັນຂອງບ້ານ • ລະບຽບການແລະການປັບໃໝໃສ່ໂທດ • ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ • ສາຍການພົວພັນກັບບ້ານໄກ່ຄຽງ • ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນແລະບັນດາອົງກອນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ
ຜູ້ໃຫ້ທຶນ (ເຊັ່ນ ອົງການ FAO), ຊາວກໍາປູເຈັງທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງກຸ່ມປະມົງແລະກຸ່ມປ່າໄມ້	<ul style="list-style-type: none"> • ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງໂຄງການ ທະນິດກ (Thnor Dach) • ບັນດາຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການທໍາລາຍ • ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການນໍາໃຊ້ແລະຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນໃນເຂດໂຄງການ • ຂໍ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃນກຸ່ມນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ • ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນທີ່ມີໄວ້ສໍາຫຼັບບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ

ພາຍຫຼັງສໍາເລັດການຢ້ຽມຊົມພື້ນທີ່ໂຄງການ, ກຸ່ມຍ່ອຍຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະໄດ້ສະເໜີຜົນການສຶກສາຂອງຕົນຕໍ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມໃນທ້ອງຮຽນ ໂດຍເນັ້ນໜັກໃສ່ບົດຮຽນຂອງຕົນ ທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກຕົວຈິງທີ່ເປັນອັນເສີມສ້າງຕໍ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍານ ແລະພາກທິດສະດີກ່ຽວກັບ ການຈັບປາຊັບພະຍາກອນ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ (IREM) ທີ່ຖ່າຍທອດໃຫ້ໃນບັນຊີຝຶກອົບຮົມໃນທ້ອງຮຽນ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນຕື່ມ.

ບັນດາບົດຮຽນທີ່ສາມາດນໍາໄປໝູນໃຊ້

ບັນດາບົດຮຽນທີ່ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມບັນຊີຝຶກອົບຮົມ ຄາດວ່າຈະເກັບກໍາໄດ້ ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດກໍາລະນີສຶກສາ ແລະການຢ້ຽມຊົມພື້ນທີ່ໂຄງການ ອາດຈະລວມມີ:

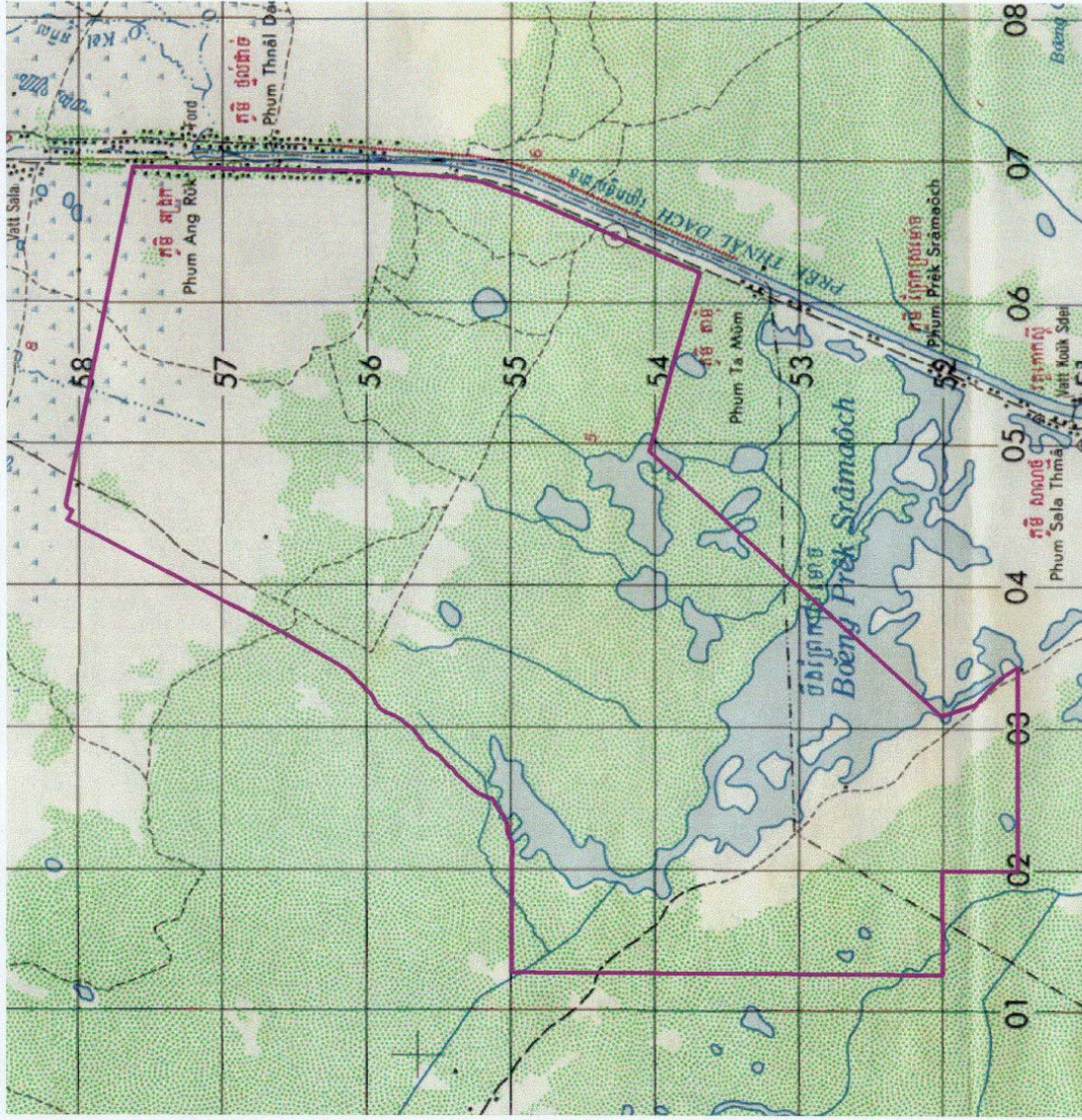
1. ຄວາມສໍາຄັນຂອງການສະເໜີໃຫ້ໂອກາດແກ່ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ໃຫ້ມີບົດບາດໃນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທີ່ດີເລີດມານໍາໃຊ້. ຖ້າວ່າປາສະຈາກການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທັງຫຼາຍແລ້ວ, ຄາດວ່າຄວາມຄິດລິເລີ່ມໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນີ້ ບໍ່ອາດຈະບັງເກີດຜົນດີໄດ້. ການແບ່ງຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບອັນຈະແຈ້ງລະຫວ່າງຜູ້ມີສ່ວນຮັບຜິດຊອບຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ອຳນາດການປົກຄອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະການນໍາຂອງ

- ທ້ອງຖິ່ນ ເປັນສິ່ງຈຳເປັນຕໍ່ຄວາມສຳເລັດຂອງແນວຄວາມຄິດລິເລີ່ມກ່ຽວກັບການຮ່ວມມືໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ.
2. ຜົນກຳໄລທີ່ໄດ້ຈາກການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນໃນຮູບແບບຍືນຍົງຈະຕ້ອງຕ້ອງຕົກເປັນຂອງຊຸມຊົນ. ດ້ວຍການຮັບຮູ້ວ່າ ສາຍເຫດຕົ້ນຕໍຂອງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຫຼາຍຢ່າງ ແບບບໍ່ຍືນຍົງແມ່ນເກີດມາຈາກຄວາມທຸກຈົນ, ດັ່ງນັ້ນ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຊອກຫາມາຕະການໃດໜຶ່ງ ທີ່ເປັນສິ່ງຊ່ວຍຍົກລະດັບລາຍຮັບ (ຕົວຢ່າງ: ທາງເລືອກຂອງແຫຼ່ງລາຍຮັບ) ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ເພື່ອເປັນການທົດແທນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ແລະທັງເປັນການເສີມຂະຫຍາຍຈິດໃຈ ໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງນິໄສແລະຄວາມເຊື່ອຖືເດີມໆ.
 3. ຢາກບັນລຸຜົນໄດ້ຕາມຈຸດປະສົງຂອງການອະນຸລັກ ຈະຕ້ອງມີຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສ່ວນລວມ ອັນສາມາດເປັນສິ່ງເສີມກຳລັງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການຈຳກັດການນຳໃຊ້ (ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ສິດທິການເປັນເຈົ້າຂອງຊັບສິນບັດ). ຖ້າບໍ່ມີລະບຽບການເປັນສິ່ງສະກັດກັ້ນນີ້ ຈະພາໃຫ້ຊຸມຊົນໄກ້ຄຽງ ເຊິ່ງເປັນຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ການກະທຳດັ່ງກ່າວ ສາມາດເຂົ້າມານຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແບບບໍ່ຍືນຍົງໄດ້ຢ່າງເສລີ.
 4. ການໃຫ້ການສຶກສາແກ່ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນເປັນສິ່ງຈຳເປັນໃນການສ້າງຈິດສຳນຶກໃຫ້ເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມຈຳເປັນຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນແບບຍືນຍົງ ແລະເພື່ອກຳນົດແບບແຜນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີເລີດ. ນອກຈາກນັ້ນ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ທຳການຄົ້ນຄ້ວາ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈເຖິງສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ມີຢູ່ ແລະເຂົ້າໃຈແຈ້ງເຖິງຜົນສະທ້ອນທີ່ເກີດຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດໃຫ້ໄດ້ດີຂຶ້ນ. ການກະຈາຍຜົນການຄົ້ນຄ້ວາຢ່າງກ້ວາງຂວາງໃຫ້ແກ່ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ເຊັ່ນ ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ຄວນຖືເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດ ໃນການຊຸກຍູ້ເຮັດໃຫ້ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນໄດ້ຮັບຜົນດີຂຶ້ນ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- Community Forestry Strategic Planning Team. 1999. Draft National Community Forestry Strategic Plan. Department of Forestry and Wildlife. 18 pp.
- Hong Hy. 1998. Pilot Unit Management Plan. FAO Project of Participatory Natural Resource Management in Tonle Sap Region. 17 pp.
- MRCS. 1999. A natural Resources Based Development Strategy for the Tonle Sap Area, Cambodia. Prepared by the Mekong River Commission Secretariat.
- Pel Piseth. 1999. Community Forestry and Community Participation. FAO Project of Participatory Natural Resource Management in Tonle Sap Region. 10 pp.
- Prak Marina. 2000. Institutional Aspects for Participatory Land Use Planning (PLUP): The FAO Community Forestry Experience, Siem Reap. FAO Project of Participatory Natural Resources Management in Tonle Sap region. 4 pp.
- Sour Hai. 1997. Community Management of The Pilot Unit (Thnal Dach). FAO Project of Participatory Natural Resource Management in Tonle Sap region. 3 pp.
- Statute Of Community Based Management of Thnorl Dach, Siem Reap. 11 pp. In Khmer.

THNAL DACH Community Forestry 2,147 ha

LEGEND

Community forest boundary